

# Onderzoek PDF tools en toegankelijkheid

Han Sinke, Sociale Verzekeringsbank



Nationaal Congres  
Digitale Toegankelijkheid

# PDF tools en toegankelijkheid

- Inleiding
- Problemen en onderzoekscriteria
- Onderzochte producten
- Bevindingen
- Conclusies
- Organisatorische aspecten



# Inleiding

PDF moet je:

- Controleren
  - Bepaal wat probeem is
- Repareren
  - Reparatie in bronbestand
  - Reparatie direct in PDF
- Corrigeren



Nationaal Congres  
Digitale Toegankelijkheid

# Problemen

- Niet gecodeerd
- Bevat fouten
- Onjuiste coderingen
- Complexe tabellen



# Problemen - niet gecodeerd

- Situatie:
  - exporteren gecodeerde PDF mogelijk (bijvoorbeeld Word, inDesign)
  - software exporteert PDF als “plaatje”
- Controleer of export mogelijk is
  - corrigeer in bronbestand / nieuwe export



# Problemen – bevat fouten

- Er zijn fouten gemaakt in bronbestand
  - Bijvoorbeeld:
    - afbeeldingen / grafische elementen niet juist gebruikt
    - Navigatie elementen gebruikt buiten de content
    - Kopvolgorde niet in orde
- corrigeer in bronbestand / nieuwe export



# Problemen – complexe tabellen

- Tabel is complexer dan rijen met kolomkoppen
  - Bijvoorbeeld:
    - Kop over meerdere kolommen
    - Rijkoppen (tussenkopjes, vaak over meer rijen)



# Problemen – onjuiste coderingen

- Document is foutloos
- Codering niet helemaal in orde
  - Bijvoorbeeld:
    - Opsomming zijn gecodeerd als alinea
    - Linkadressen niet klikbaar
    - Geen hiërarchie bij bladwijzers





# Belangrijkste onderzoekscriteria

- Controle
  - Controleoverzicht
  - Gemak om problemen te vinden
- Mogelijkheid om document automatisch te coderen
- Gemak van repareren in de PDF
- Ondersteuning Complexe tabellen



# Onderzochte producten

- Acrobat DC
- Kofax PDF
- CommonLook PDF
- AccessibilityNow (Crawford Technologies)



Nationaal Congres  
Digitale Toegankelijkheid

# Buiten beschouwing

- Wondershare PDF
  - Aardige PDF editor, maar niet meer dan dat
- Axes PDF
  - Overzichtelijk, goed document- en controleoverzicht
  - Reparaties vanuit controlemodule niet goed ondersteund
  - Documentatie is beperkt, userinterface niet op alle punten duidelijk
  - Niet alle reparaties lukken
- Equidox
  - Leverancier bood geen testversie



# Acrobat DC

- Goede user interface, overzichtelijk
  - Veel mogelijkheden, maar dat is ook een nadeel
- Veelzijdig inzetbaar o.a:
  - Drukwerk
  - Formulieren (met scripting)
  - Anonimiseren (WOO verzoeken)
- Creative cloud / installatie eigen server, jaarlijkse kosten



# Acrobat DC

- Controle
  - Goed controleoverzicht
  - Oorzaak probleem soms lastig vindbaar
- Automatisch coderen
  - Mogelijk, kwaliteit is redelijk – nog veel te corrigeren
- Repareren
  - Vergt vaak specialistische kennis en bewerkelijk
- Complexe tabellen
  - Tabeleeditor matig, risico op onbruikbare PDF



# Kofax PDF

- Userinterface is goed maar sober
  - Niet alle functies makkelijk vindbaar via menu
  - Goede zoekfunctie helpt je op weg
  - Na korte inleertijd prima werkbaar
- Veelzijdig inzetbaar:
  - Functionaliteit (vrijwel) identiek aan Acrobat DC
- Vaak goedkoper dan Acrobat, 1-malige aanschaf



# Kofax PDF

- Vergelijkbaar met Acrobat DC
- Prijs kan een reden zijn voor de keuze



Nationaal Congres  
Digitale Toegankelijkheid

# CommonLook PDF

- Plugin voor Acrobat DC
  - Je moet dus óók Acrobat DC hebben
  - Installatie vergt aandacht
- Userinterface oogt niet mooi, maar werkt goed
  - Specifiek op toegankelijkheid gericht
  - Geen overbodige functies
- Specifiek op Toegankelijkheid gericht
- Kosten: niet transparent (circa € 1000 per gebruiker / jaar)





# CommonLook PDF

- Controle
  - Goed controleoverzicht (WCAG en PDF-UA mogelijk)
  - Oorzaak probleem redelijk vindbaar
- Automatisch coderen
  - Niet aanwezig, basis via Acrobat DC, dus matig.
- Repareren
  - Vergt vaak specialistische kennis
  - Minder bewerkelijk dan in Acrobat DC (handwerk, maar sneller)
- Complexe tabellen
  - Tabeleeditor redelijk, wel veel handwerk



# AccessibilityNow (Crawford Technologies)

- Goede user interface, overzichtelijk
  - Veel mogelijkheden en verschillende views
  - Vergt wel inleertijd om optimaal te gebruiken
- Specifiek gericht op toegankelijkheid
- Jaarlijkse kosten
  - \$1080 per gebruiker, minimale afname 10 gebruikers
  - Mogelijk gezamenlijk inkopen



Nationaal Congres  
Digitale Toegankelijkheid

# AccessibilityNow (Crawford Technologies)

- Controle
  - Uitstekend controleoverzicht
  - Oorzaak probleem meestal goed vindbaar
- Automatisch coderen
  - Kwaliteit is goed, controle en correctie nodig, minder te corrigeren
- Repareren
  - Tooling helpt goed om veel problemen makkelijk op te lossen
- Complexe tabellen
  - Tabeleeditor is goed en corrigeren gaat behoorlijk snel



# Conclusies

- Acrobat DC en Kofax PDF zijn voldoende als er weinig is te repareren en zelden complexe tabellen worden gebruikt.
- CommonLook PDF maakt het repareren iets makkelijker, voor meeste organisatie is meerwaarde te beperkt
- AccessibilityNow is het enige product waarmee het toegankelijk maken makkelijker en sneller gaat



# Conclusies

- Alle producten vergen kennis over toegankelijkheid
- Acrobat DC / Kofax PDF zijn qua gebruikgemak het lastigst, AccessibilityNow het 'makkelijkst'
- Elk product vergt inleertijd en regelmatig doen



# Organisatorische aspecten

- PDF repareren: zelf doen of uitbesteden?
- PDF (laten) maken: door wie?
- Moet alles worden gepubliceerd?
- Kan het ook als webpagina?
- Hoe organiseer je het?



# Zelf doen of uitbesteden?

- PDF repareren of nabewerken is niet voor iedereen
- Incidenteel of vaak probleemgevallen?
  - Incidenteel: interessant om uit te besteden
  - Vaak: uitbesteden is vaak (te) duur



# PDF (laten) maken

Opmaak van PDF's (jaarverslagen, belangrijk rapport) wordt vaak uitbesteed

- Kies een partij die ervaring heeft (zeggen dat men het kan is vaak niet voldoende)





# Moet alles worden gepubliceerd?

- Het moet erop!
- Vaak lastige discussie
- Bepaal kaders – elke PDF kost vaak wel geld...
- Veel documenten worden nauwelijks gelezen



# Kan het ook met een webpagina?

- Lijkt meer tijd te vergen maar:
  - Makkelijker in beheer / en onderhoud
    - Geen afhankelijkheid derde partij voor nieuwe versie
    - Geen nabewerking nodig
  - Merendeel SVB brochures omgezet naar webpagina's



# Hoe organiseer je het

- Zorg ervoor dat PDF makers bewust zijn van toegankelijkheid en zorg voor opleiding
- 1e lijnscontrole: controleer op fouten
  - Terug naar maker of laten repareren door ...
  - Naar 2e lijn (bijvoorbeeld webredactie)
- 2e lijnscontrole: is document helemaal in orde
  - Belangrijke documenten integraal controleren, vaak is steekproef voldoende

